

سرمقاله

چهارم دور از انتظار می‌نمود که یک مرکز آموزش تخصصی وابسته به یک مدرسه علمیه، بتواند دومین شماره مجله از مقالات علمی طلاب خود را، هرچند با تأخیر، منتشر سازد. به‌ویژه اینکه پایه اولیه مقالات طلاب، غالباً در تحقیقات کلاسی و کلاس‌ها و کارگاه‌های مرکز بنا گذاشته می‌شود و مجله موظف است مقالات خود را از طریق مراقبت و حیا از همین فعالیت‌های آموزشی استحصال نماید. البته در شماره نخست بسیار محتاط بودیم و آثار طلاب را بیشتر «تمرینی» و آموزشی تلقی می‌کردیم - که البته هنوز هم همین نگاه را داریم - و اگر اذعان و تحریض برخی استادان آشنا به پژوهش و مجلات علمی نبود که «برخی مقالات این مجله، دست کمی از مقالات منتشر شده در مجلات حوزه و دانشگاه، حتی بار تبه علمی پژوهشی، ندارد»، کار به شماره دوم رسائل نمی‌رسید. چرا که بسیار مجلات وزینی دیده‌ایم که نشرشان در شماره نخست متوقف شد و از ادامه مسیر بازماند. ان‌شاءالله شماره سوم نیز، به لطف صاحب نام این مدرسه، تا چند ماه دیگر به زیور نشر آراسته خواهد شد.

یادآور می‌شود که تعمیق آموزه‌های فقهی برای حل مسائل فقهی معاصر و زمینه‌سازی برای تربیت پژوهشگران در حوزه‌های فقهی و فقهی - حقوقی و برنامه‌ریزی جهت تربیت قضات دارای تراز علمی معیار در کشور از جمله سیاست‌ها و اهداف این مرکز می‌باشد. از این رو تربیت طلابی که در زمینه قضاوت، دارای توانایی و مهارت تحلیل فقهی و حقوقی باشند رسالت اصلی این مرکز قلمداد شده است.

تحقق رسالت فوق، مستلزم ارائه تصویری دقیق‌تر از منصب قضاء می‌باشد. قضاوت، به عنوان یکی از مناصب حکومتی که قاضی در آن انشاء حکم می‌نماید، از حیث عمق و اتقان علمی بسیار حائز اهمیت است. اگر این انشاء حکم، مبتنی بر تحلیل صحیح و جامع قاضی از

مسئله باشد، این امکان برای قاضی وجود دارد که با مراجعه به منابع فقهی و حقوقی، شروح و حواشی، آراء وحدت رویه و مطالعه پرونده‌هایی که قضات چیره‌دست نسبت به آن رأی صادر کرده‌اند، مسئله اصلی پرونده را به سوالات فرعی و فرعی‌تر تبدیل نماید، عناصر مسئله را تحلیل کند و پاسخی شایسته برای آن تدارک نماید. در چنین قضاوتی، در صورت مواجهه با یک چالش و گره علمی، که مواد قانونی نسبت به آن ساکت است، قاضی در رسیدگی به مسئله و فیصله پرونده دچار مشکل نمی‌شود؛ چرا که قادر است با استفاده از منابع معتبر اسلامی یا فتاوی معتبر (اصل ۷۶۱ قانون اساسی) و سایر منابع و آثار پژوهشی فقهی و حقوقی، مقالات و پایان‌نامه‌ها، مسئله خود را تحلیل نماید و حکم شایسته را متناسب با ادله و شواهد انشاء نماید.

بر همین اساس، طلاب این مرکز تمرین می‌نمایند که پژوهش را طی سه مرحله طراحی، اجرا و ارائه به انجام برسانند. تفکیک بین این سه مرحله و زمان‌بندی پژوهش، طلاب را ملزم می‌سازد که در عین تفریع فروع و بررسی تفسیرهای متنوع از مواد قانونی و متون فقهی و مطالعه آراء وحدت رویه و مرور آراء قضات خبره، در مسئله خود به جمع‌بندی نهایی برسند و رأی خود را نسبت به پرونده صادر نمایند. در عین حال، شرکت در نشست‌های نقد رأی، جلسه با قضات مجرب و کارآزموده، استفاده از نرم‌افزارها و سایت‌های فقهی، اصولی و حقوقی، مهارت تشکیل پرونده علمی و نگارش مقاله علمی از جمله برنامه‌هایی است که طلاب مستعد و فاضل را در قدم نهادن در مسیر خلق یک قضاوت تحلیلی و مستدل یاری خواهد رساند.

چه بسا، اگر فعالیت‌های فوق‌الذکر بصورت یک مجموعه به هم پیوسته و با رویکرد پژوهشی در مدارس علمیه انجام گیرد، انتشار مجلات علمی، رو به تزاید خواهد گذاشت و طلاب و اساتید، کارایی تلاش علمی خود را در حل مشکلات جامعه، از جمله محاکم قضایی، لمس خواهند کرد.

سردبیر

